

נר שמואל

לע"נ ר' שמואל ב"ר יצחק זצ"ל

יום רביעי כ"ח באייר תשע"ד

בס"ד

שו"ת סיכום הדף היומי

מ"ל: n101@okmail.co.il פקס: 03-5709307 ניתן לקבל כל יום לתיבת מייל או לפקס.

ראש השנה - כ'

1. שלחו רבנן למר עוקבא, אדר הסמוך לניסן לעולם חסר. מהיכן הקשו עליו?

- א. מהמשנה לקמן. מדוע על ניסן ותשרי השלוחים מחללים את השבת, והרי אדר לעולם חסר. ותרצו שמצוה לקדש ע"פ הראיה, ללשון ב': רב נחמן מוכיח ממשנה זו שלעולם חסר. שהרי מצוה לקדש ע"פ הראיה, ואם פעמים מלא מדוע מחללים נעבר היום ונקדש למחר ע"פ הראיה. ומוכח שלעולם חסר ומה שמחללין משום שמצוה לקדש ע"פ הראיה.
- ב. כשהיה ביהמ"ק קיים מחללין אף על כולם מפני תקנת הקרבן. משמע שאף בניסן ותשרי אין הטעם שמצוה לקדש ע"פ ראיה. א"כ למ"ד לעולם חסר מדוע מחללים בניסן ותשרי. ונשאר בתיובתא.

2. אמר עולא בני בבל מכירים בטובה שאנו בני א"י מעברים את אלול. מה הטובה בזה?

- עולא: היו מעברים כדי שלא יחול הימים טובים של תשרי בצמוד לשבת ויכמשו הירקות וימנעו משמחת יו"ט.
- רב אחא בר"ח: משום מתים. כשחל יוה"כ סמוך לשבת שלא יסריחו.
- והנפק"מ - להו"א: כשיו"כ ביום א' למ"ד משום מתים מעברים. למ"ד משום ירקות, הרי יוה"כ אסור באכילה ואם צריך למוצאי יו"כ יתלוש אז. ונדחה: שאף למ"ד 'ירקיא' יעברו משום המתים.
- למסקנא: רק ביו"ט הסמוך לשבת - למ"ד משום מתיא לא יעברו כיון שאפשר ע"י נכרים [ומשא"כ ביו"כ א"א ע"י נכרים]
- ומשום ירקות אין לעבר כיון שאפשר לחממם ויחזרו לקדמותם. והטעם שהתועלת רק לבני בבל כיון שבארצם חם ואין אויר שולט.

3. כשיש צורך, האם מותר לקדש החודש ב-30 אע"פ שלא נראתה הלבנה, או לעברו ב-31 אע"פ שנראתה אתמול?

- רב - לעבר מותר ולזה התכוונו עולא ור' אחא. לקדש אסור כיון שנאמר כזה ראה וקדש. וע"פ שיטת ריב"ל שמשתיקים את עדי 30 כדי שיתעבר אבל לא מכריחים עדים לשקר שראו ב-30, ומה שמצינו שר' יוחנן היה מלמד שמכריחים לשקר ולומר ראינו ב-30 פירש אב"י שהיינו דוקא בניסן ותשרי שיש בהם צורך ודברי ריב"ל בשאר חודשים.
- ורבא פירש שהברייתא מתכוונת שאין מעברים ואין מקדים לצורך כשיטת אחרים שלעולם חודש אחד מלא ואחד חסר ולכן בין ר"ה לר"ה - 4 ימים לרב דימי - מאימם שיעידו שקר שראו ב-30 ולא מאימם שלא יעידו - כיון שכולם ראו ומחזי כשיקרא.

4. שמואל אמר שיכול לתקן לוח לגולה. ושאל אבא אבא דר' שימלאי האם יודע לפרש 'נולד קודם חצות או אחר חצות'. מה הפירוש?

- שמואל לא ידע לפרש אבל ר' זירא שלח - שמחשבין את שעת המולד של א' תשרי אם נולד קודם חצות בידוע שהירח יראה אחרי 6 שעות סמוך לשקיעה ואם נולד אחר חצות בידוע שיראה רק אחר השקיעה והנפק"מ בזה שאם יעידו ביום שנולד אחר חצות, שראו לפני השקיעה בידוע שהם עדי שקר.

5. 24 שעות הירח מכוסה. מה ההבדל בזה בין בני ארץ ישראל לבני בבל?

- בבבל שגרים במזרח. הירח הישן מתכסה 6 שעות והחדש 18 שעות. ובא"י מתכסה 6 מהחדש 18 מהישן.
- והנפק"מ בזה שאם יעידו שראו את הישנה והחדשה בתוך 24 שעות בידוע שהם עדי שקר.

6. מהיכן המקור שהיום הולך אחר הלילה?

- ד' יוחנן - 'מערב עד ערב'. ריש לקיש - 'עד יום האחד ועשרים לחדש בערב'.
- והנפק"מ ביניהם - לאב"י רק מאיזה פסוק לדרוש. ולרבא במקרה שנראית הלבנה הישנה קודם חצות.

7. במקום שאין יודעים אם ב"ד קדשו את החודש, מתי ינהגו יו"ט כגון בסוכות?

- מלבד ט"ו, ינהגו אף בט"ז. ואין לנהוג אף ב"ד שמא אב ואלול שניהם חסרים, כיון שיש קול כששני חודשים חסרים.

"אינו דומה השונה פרקו מאה פעמים לשונה פרקו מאה ואחת" (חגיגה ט)